

Prof. dr hab. Stanisław Owskiak

Recenzja
w postępowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego
dr Agaty Gemzik-Salwach

1. Uwagi formalne

Recenzja wykonana została na podstawie Autoreferatu (wraz załącznikami) oraz dokumentacji wniosku. Przy ocenie dorobku uwzględnione zostały zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z. 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

2. Charakterystyka sylwetki Habilitantki

Dr Agata Gemzik-Salwach uzyskała tytuł magistra ekonomii w 1998 r. po ukończeniu studiów w Akademii Ekonomicznej w Krakowie (aktualnie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), na Wydziale Ekonomii, kierunek *Finanse i bankowość*.

W dniu 25 września 2006 roku Habilitantka uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Metoda wartości ryzykowanej w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej w banku komercyjnym*”. Stopień nadała Rada Wydziału Finansów Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Promotorem rozprawy był prof. AE dr hab. Andrzej Szopa.

Po ukończeniu studiów w roku 1998, dr Agata Gemzik-Salwach podjęła pracę na stanowisku asystenta stażysty w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (WSliZ). Następnie awansowała na stanowisko asystenta, a po doktoracie na stanowisko adiunkta. Habilitantka nadal pracuje w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, gdzie w latach 2016-2019 kierowała Katedrą Finansów. Przez pewien okres (2016-2018) Habilitantka pełniła funkcję prodziekana Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. Po zmianach organizacyjnych (WSliZ) w 2019 roku dr Agata Gemzik-Salwach została powołana na funkcję dziekana Wydziału Zarządzania, którą pełni nadal.

3. Ocena osiągnięcia naukowego o którym mowa a w art. 219 ust. Ust. 1 pkt. 2 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Dr Agata Gemzik-Salwach jako główne osiągnięcie naukowe wskazała monografię pt. „*Rola finansjalizacji w funkcjonowaniu gospodarki*”, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. Warszawa. 2023, s. 316, które stanowi główną podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

3.1. Ogólna ocena monografii

Praca została napisana na 316 stronach. Monografia składa się z pięciu rozdziałów poprzedzonych stosunkowo obszernym *Wprowadzeniem* (s. 7-22). Zwieńczeniem pracy jest *Zakończenie* (230-239). Rozważania przedstawione w pracy oparte są na bogatej literaturze zagranicznej, głównie anglojęzycznej, ale też w dużym stopniu Autorka uwzględniła literaturę w języku polskim, co jest godne zauważania. Monografia napisana jest ładnym językiem,

wywody są dobrze udokumentowane stosownymi źródłami. Struktura pracy jest logiczna, następstwo rozważanych zagadnień w poszczególnych rozdziałach, w tym sformułowane cele, hipotezy, charakterystyka zastosowanych metod nie nasuwają uwag krytycznych. Świadczą one o wykształconym warsztacie badawczym. W konstrukcji pracy zwracają uwagę przedstawione na końcu każdego rozdziału *Wnioski*, co znacznie ułatwia zrozumienie stanowiska Autorki względem zawartych w tych rozdziałach rozważań.

3.2. Znaczenie naukowe podjętej problematyki

Zainteresowanie zjawiskiem określanym finansjalizacją gospodarki nabrało przyspieszenia w pierwszej dekadzie obecnego stulecia, a jego kulminacyjnym punktem stał się kryzys finansowy 2007 plus. O ile we wcześniejszych okresach umiarkowana finansjalizacja miała także miejsce, to jednak dopiero ten ostatni kryzys finansowy przybrał katastrofalne skutki dla społeczeństw wielu krajów, ich systemów finansowych, finansów publicznych, i – co najważniejsze w kontekście podjętej przez Habilitantki problematyki - gospodarki (sfery realnej). Przewrotnie można byłoby stwierdzić, że autonomizacja zjawisk finansowych (finansjalizacja) mogłyby się rozwijać w nieskończoność. Inwencja i „wynaalazczość” w zakresie instrumentów finansowych mogłyby przekraczać wszelkie granice, gdyby nie tragiczne skutki dla społeczeństwa i gospodarki realnej. Nie jest przypadkiem, że „dzieckiem” ostatniego kryzysu finansowego było zakwestionowanie / kilku paradygmatów, a wśród nich najważniejszego, czyli bezsensownego odrywania zjawisk finansowych od ich treści ekonomicznej, a tym bardziej treści społecznej. O ile wpływ negatywnych skutków finansjalizacji zorientowany był przede wszystkim na rynki finansowe, turbulencje na tych rynkach, zagrożenia utraty płynności, gwałtowny spadek wzajemnego zaufania uczestników rynków finansowych itp., o tyle badania wpływu finansjalizacji na realną gospodarkę schodziły na plan dalszy. Stąd też znaczący ciężar gatunkowy podjętych w monografii rozważań i empiryczna weryfikacja zależności między finansjalizacją a sferą realną gospodarki. Fakt podjęcia przez Autorkę tego tematu świadczy nie tylko o potrzebie głębszego zrozumienia zjawiska finansjalizacji (cele poznawcze i praktyczne), ale też o odwadze naukowej Autorki ze względu na wysoki stopień skomplikowania badanej materii.

3.3. Wyznaczone cele, hipotezy, metody weryfikacji

Autorka sprecyzowała trzy następujące cele: „1) diagnoza wymiarów finansjalizacji (wartość dodana tworzona przez sektor finansów i ubezpieczeń, dźwignia finansowa sektora finansowego, aktywa finansowe przedsiębiorstw niefinansowych, zadłużenie przedsiębiorstw niefinansowych, transakcje finansowe gospodarstw domowych, zadłużenie gospodarstw domowych), które odgrywają największą rolę w funkcjonowaniu każdego z obszarów gospodarki (wymiar makroekonomiczny, funkcjonowanie przedsiębiorstw, sytuacja gospodarstw domowych i zachowania społeczne); 2) określenie roli (korzystna lub niekorzystna) wymiarów finansjalizacji (wartość dodana tworzona przez sektor finansów i ubezpieczeń, dźwignia finansowa sektora finansowego, aktywa finansowe przedsiębiorstw niefinansowych, zadłużenie przedsiębiorstw niefinansowych, transakcje finansowe gospodarstw domowych, zadłużenie gospodarstw domowych) w funkcjonowaniu każdego z obszarów gospodarki (wymiar makroekonomiczny, funkcjonowanie przedsiębiorstw, sytuacja gospodarstw domowych i zachowania społeczne); 3) określenie roli (korzystna lub

niekorzystna) wymiarów finansjalizacji (wartość dodana tworzona przez sektor finansów i ubezpieczeń, dźwignia finansowa sektora finansowego, aktywa finansowe przedsiębiorstw niefinansowych, zadłużenie przedsiębiorstw niefinansowych, transakcje finansowe gospodarstw domowych, zadłużenie gospodarstw domowych) w kształtowaniu zmiennych obrazujących funkcjonowanie tego samego obszaru gospodarki (wymiar makroekonomiczny, funkcjonowanie przedsiębiorstw, sytuacja gospodarstw domowych i zachowania społeczne). Obszary funkcjonowania gospodarki to jej wymiar makroekonomiczny, funkcjonowanie przedsiębiorstw, sytuacja gospodarstw domowych i zachowania społeczne” (s. 16-17).

Cele monografii można było – moim zdaniem - ująć w sposób bardziej lapidarny, przejrzysty, unikając zbędnych powtórzeń. Lepszym rozwiązaniem byłoby sformułowanie celów głównych i np. celów pomocniczych. Jediną zaletą sformułowanych przez Autorkę celów jest to, że *implicite* wyeksponowana została tutaj złożoność zjawiska finansjalizacji i jego różnokierunkowe oddziaływania. Ponadto, w związku z tak sformułowanymi celami napotykam problem z interpretacją słowa „wymiar”. Należy żałować, że Autorka odniosła się do tego określenia dopiero w przypisie na końcu pracy (s. 235). Wydaje się, że dopiero przy podsumowaniu rozważań Autorka zauważyła niefortunność tego określenia („wymiar), które używane było wielokrotnie w całej pracy.

Kłopotliwe przywiązanie do tego „wymiaru finansjalizacji” jest widoczne już przy formułowanych trzech hipotezach (s. 17-18) i prowadzi do niezręcznych sformułowań jak np. „wymiar wyrażony poprzez mierniki” (s.17). Sądzę, że hipotezy te podobnie jak i ww. cele można było sformułować inaczej. W gruncie rzeczy chodzi o różnorodne obszary życia gospodarczego i społecznego, na które może oddziaływać finansjalizacja. A w konsekwencji chodzi o mierzenie tego oddziaływania na wyodrębnione obszary. Ujęcie takie byłoby bardziej przejrzyste i konkretne. Notabene: w trakcie rozważań Autorka wielokrotnie posługuje się właśnie pojęciem „obszar”, gdyż używanie pojęcia „wymiar” staje się nie tle niezręczne, co rażące. Ta kwestia terminologiczna jest ważna, gdyż występuje w rozważaniach w wielu miejscach pracy. Jednak nie wydaje mi się, aby pojęcie „wymiar finansjalizacji” miało szansę na trwale przyjąć się w literaturze, w badaniach, ze względu na jego wieloznaczność, zróżnicowaną pojemność pod względem treści.

W rozdziale 1 pt. *Zjawisko finansjalizacji w funkcjonowaniu gospodarki* (s. 23-63) Autorka wszechstronnie przeanalizowała kwestię pojęcia finansjalizacji, zwracając uwagę na bogate i różnorodne podejścia ekonomistów do tego zjawiska. Sprawa pojęcia finansjalizacji jest ważna, gdyż wprost prowadzi do pojmowania jej roli i rangi w przebiegu procesów gospodarczych i społecznych. W kontekście rozważań prowadzonych w tym rozdziale odnotować pozytywnie należy krytyczny przegląd Autorki międzynarodowych badań nad finansjalizacją oraz podjęta próba lokowania tych badań w różnych nurtach ekonomii.

Rozdział 2. pt. *Wymiary finansjalizacji i zmienne obrazujące funkcjonowanie gospodarki* (s.64-95) zawierający już w tytule te niefortunnie sformułowane „wymiary finansjalizacji”. Przecież w gruncie rzeczy chodzi o pomiar zjawiska (po jego zdefiniowaniu), skalę, rozmiary itp. Tymi pojęciami Autorka posługuje się nieustannie. Pomijając kwestie terminologiczne, trzeba zauważyć, że Autorka trafnie wskazała obszary, na które oddziałuje finansjalizacja, jak też wskazała możliwe mierniki tego oddziaływania. Trzeba zgodzić się, że obszary nie sprowadzają się wyłącznie do gospodarki *sensu stricto* (nota bene; w kilku

miejscach pracy użyte jest pojęcie *sensu lato*, s. 7. 25), ale też nawet na drodze intuicyjnej można oczekiwać ich wpływu na sferę społeczną, a ściślej zachowania społeczne. Autorka słusznie podkreśla, że takie podejście można uznać za nowatorskie. Z poglądem tym w zasadzie się zgadzam, chociaż zaznaczę, że w kwantyfikowaniu związków między finansjalizacją a zachowaniami społecznymi (sytuacją społeczną ludzi, gospodarstw domowych) nie można pójść za daleko. Upraszczając nieco w takim ujęciu można byłoby doszukiwać się zależności między finansjalizacją a wszystkimi zjawiskami społecznymi, co jest ryzykowne, a niekiedy wątpliwe na. tzw. zdrowy rozum.

Punktem wyjścia Autorki do poszukiwania akceptowalnych mierników finansjalizacji jest przegląd literatury w odniesieniu do sektora finansowego, przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstw domowych (s. 66-76). Przegląd ten doprowadził Autorkę do koncepcji badań empirycznych dla 20 krajów (19 należących do Unii Europejskiej oraz Wielkiej Brytanii) w latach 2007-2018. Argumenty przedstawione przez Autorkę odnośnie do wyboru krajów można podzielić, ale można je też kontestować. Sądzę, że bardziej wartościowe byłoby dokonanie segmentacji tego zbioru według stopnia finansjalizacji. Wielce interesujące też byłoby wydłużenie obserwacji danych (zmiennych) wstecz. Podejście takie mogłoby bardziej precyzyjnie określić zależności między finansjalizacją a przyjętymi zmiennymi. Rozumiem, że mogłoby to przekraczać możliwości badaczki, ale warto się nad tym zastanowić. W tym wypadku różnorodność elementów (krajów) nie musi być zaletą. Jest to, według mnie, zasadnicza kwestia dotycząca metody badań, dlatego, że w wynikach badań Autorka nie odnosi się do konkretnego kraju, czy grupy krajów według zbliżonych cech (parametrów).

Dla poszukiwania wpływu finansjalizacji na poszczególne obszary życia społeczno-gospodarczego Autorka wyodrębniła gospodarkę narodową jako całość (ujęcie makroekonomiczne), sektor przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstwa domowe oraz podejmowane przez nie decyzje (zachowania). Wyodrębnione zostały *per analogia* grupy: A, B, C. Do wyodrębnionych obszarów dobrane zostały, przy uwzględnieniu dorobku badawczego innych autorów, zmienne (s. 82-89). Identyfikacja tych zmiennych nie budzi wątpliwości, tym bardziej, że Autorka wspiera się tutaj źródłami literaturowymi. W badaniu zależności między finansjalizacją a gospodarką narodową (grupa A) uwzględniono m.in. PKB, nakłady inwestycyjne, stopę bezrobocia, inflację itd. Podobne uzasadnia wybranych zmiennych względem finansjalizacji przedstawiła Autorka dla sektora przedsiębiorstw niefinansowych (grupa B).

Najwięcej wątpliwości wzbudza liczba i dobór zmiennych dla gospodarstw domowych i zachowań społecznych (grupa C). Są tutaj zarówno twarde dane (np. dochody do dyspozycji, wydatki gospodarstw domowych), jak też zmienne kwantyfikowalne wprawdzie, ale intuicyjnie wątpliwe pod względem ich związku z finansjalizacją. Odnosi się wrażenie, że dane te można traktować jako swoisty wkład do *black box*, w oczekiwaniu, że coś nam nadzwyczajnego z niej wyjdzie. Związek pomiędzy tym jakościowymi w gruncie rzeczy parametrami życia (sfery społecznej) a rozwojem sfery realnej powinien być (i jest) przedmiotem odrębnych badań. Wiązanie ich z finansjalizacją rodzi wrażenie poszukiwania związków „na siłę”. Te charakterystyki (parametry) gospodarstw domowych i ich zachowań społecznych (tab. 2.7, s. 87-89) są ciekawe, nie można kwestionować ich interpretacji. Pozostaje jednak pytanie, czy i co to ma wspólnego bezpośrednio z finansjalizacją.. Dlatego z pewnym dystansem odnoszę się do uzyskanych wyników co do roli finansjalizacji w kształtowaniu sytuacji gospodarstw

domowych i ich zachowań społecznych. Notabene: nie zauważyłem, aby pojęcie zachowań społecznych zostało zdefiniowane. Sądzę, że w rozważanym kontekście adekwatnym pojęciem byłoby badanie związków między finansjalizacją a warunkami życia gospodarstw domowych, gdyż zachowania są pojęciami nieostrymi.

W rozdziale 3. pt. *Redukcja liczby zmiennych przeznaczonych do modelu badawczego* (96-155) omówiona została wstępna selekcja zmiennych z punktu widzenia ich przydatności do dalszych badań i budowanych modeli. Pomiar korelacji został przeprowadzony za pomocą współczynników korelacji Pearsona, których wartości umieszczono w kwadratach, i metodę Spearmana, przy czym preferowaną metodą kalkulacji był współczynnik Pearsona. W wyniku badania korelacji pomiędzy zmiennymi charakteryzującymi finansjalizację a pozostałymi zmiennymi wyeliminowano te zmienne, które nie wnoszą istotnych zależności między badanymi zjawiskami, a ich uwzględnienie stanowiłoby nadmierne obciążenie modeli budowanych w kolejnych rozdziałach. Liczba zmiennych została zredukowana z 55 do 24. Postępowanie to należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia wyznaczonych celów monografii.

W rozdziale 4. pt. *Rola finansjalizacji w funkcjonowaniu gospodarki w wymiarze makroekonomicznym i w funkcjonowaniu przedsiębiorstw* (151-195), na początku przedstawione zostały założenia do budowy modeli, które miały na celu uchwycić oddziaływanie finansjalizacji na gospodarkę narodową oraz na sektor przedsiębiorstw niefinansowych. Przy budowie modeli wykorzystano regresję liniową badając statystyczną istotność parametrów modelu. Założono jednak, i słusznie, że wobec wielce złożonego stopnia złożoności badanej rzeczywistości nie można wykluczyć istnienia zależności nieliniowych. Dlatego w pracy wykorzystano dodatkowo modele nieliniowe w celu porównania uzyskanych wyników. Wybrany został algorytm lasów losowych (*Random Forest*), który jest wielce przydatny do badania zależności nieliniowych. Takie podejście oceniam jako poprawne, a dowodem na to są przedstawione w dalszej części tego rozdziału wyniki, które są nieco inne przy zastosowaniu modeli regresji wielorakiej niż modeli lasów losowych.

Zbudowane modele i ich analiza doprowadziła do pierwszych ważnych ustaleń (s.195-195). Badania potwierdziły istotny stopień złożoności zjawisk zachodzących w gospodarce. Skutków finansjalizacji dla gospodarki narodowej należy doszukiwać się przede wszystkim w dzwigni finansowej sektora finansowego, co może nie jest nazbyt odkrywcze, ale fakt potwierdzenia tej zależności jest wartościowy. W obszarze przedsiębiorstw niefinansowych kluczową rolę odgrywają – według ustaleń Autorki – transakcje finansowe gospodarstw domowych. O ile dobrze rozumiem chodzi przede wszystkim o zadłużanie się gospodarstw domowych. Autorka anonsuje też fakt wynikający z tego etapu badań, że finansjalizacja może być korzystana w pewnych obszarach gospodarki, szkodliwa zaś w innych.

W rozdziale 5. pt. *Rola finansjalizacji w kształtowaniu sytuacji gospodarstw domowych i zachowań społecznych oraz w funkcjonowaniu gospodarki jako całości* (s. 196-229) wysiłek badawczy Autorki skoncentrował się na uchwyceniu roli i zależności między zjawiskiem finansjalizacji a warunkami funkcjonowania gospodarstw domowych. Rolę tę badano przy wyodrębnieniu 11 zmiennych. Przy badaniu zastosowano identyczną metodę jak w przypadku segmentów A (gospodarka narodowa) i B (sektor przedsiębiorstw niefinansowych), czyli dla

każdej zmiennej zbudowano model liniowy (regresji wielorakiej) oraz nieliniowy (algorytm lasów losowych).

Dla całej monografii i konkretyzacji osiągniętych rezultatów kluczowe znaczenie ma *Zakończenie* (s.230-239). Nie chodzi przy tym tylko o odniesienie się Autorki do wytyczonych celów i sformułowanych hipotez, lecz o bardziej konkretne wyniki. Chodzi o to, gdzie Autorka wskazuje wprost na korzystne lub niekorzystne oddziaływanie finansjalizacji na gospodarkę narodową, sektor przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstwa domowe. Uzyskane wyniki zasługują zarówno na uznanie jak i wywołują wątpliwości.

Zacznę od sprawy fundamentalnej, o której już była mowa powyżej, a więc że oddziaływanie finansjalizacji na gospodarkę narodową dokonuje się poprzez uruchamianie przez instytucje sektora finansowego mechanizmu dźwigni finansowej. Z kolei dla przedsiębiorstw skutki finansjalizacji płyną ze strony zachowań (transakcji) gospodarstw domowych, które kierują popyt nie na towary i usługi lecz na aktywa finansowe instytucji finansowych (s. 236). Jest to ciekawe ustalenie, chociaż warto pamiętać, że sektor przedsiębiorstw niefinansowych to w istocie rzeczy gospodarka narodowa, co zresztą zauważa także Autorka (s. 237). Te ustalenia są więc ciekawe chociaż główne ustalenia dotyczą kwestii korzystnego lub niekorzystnego oddziaływania zjawiska finansjalizacji. Od razu warto zauważyć, że do wskazanych ocen Autorki należy, według mnie, podchodzić z dystansem. Nie pomniejsza to znaczenia i wyników uzyskanych przez Autorkę, tyle tylko, że są one wielce dyskusyjne. Na przykład Autorka stwierdza, że finansjalizacja wpływa korzystnie na dług sektora instytucji rządowych. Mam poważne trudności z interpretacją tej oceny. W tym ustaleniu Autorki odczuwam wielki niedostatek: czy korzyść ta polega na zwiększaniu/zmniejszaniu długu, zwiększaniu/zmniejszaniu kosztów obsługi długu, zmiany struktury długu (krajowy/zagraniczny. Z mniej konkretnych zależności nie bardzo wiadomo np. dlaczego finansjalizacja miałaby niekorzystnie wpływać na osoby wcześniej kończące wykształcenie. Albo niekorzystny wpływ na ludzi narażonych na hałas. Takie pytania można byłoby mnożyć.

W zakończeniu swych rozważań Habilitantka wskazuje na potrzebę dalszych badań i niektóre ich kierunki. Wydaje się, że wskazówki te są niewystarczające. Przede wszystkim w przyszłości należałoby wydłużyć obserwacje badanych zjawisk. Zgłaszałem i nadal zgłaszam wątpliwość, że wrzucenie do jednego zbioru 20 różnorodnych pod wieloma względami krajów jest wielce wątpliwe, a uśrednione dane i wyniki mają ograniczone walory poznawcze i praktyczne. Wielce interesujące byłoby zastosowanie narzędzi taksonomicznych, czy nawet badanie jednego przypadku (kraju), badania porównawcze dwóch krajów skonstruowanych ze względu na poziom finansjalizacji. W tej sprawie zgłaszałem już wątpliwości, które podtrzymuję. Co więcej, metoda „wrzucania” nadmiaru parametrów do *black box* powinno się stosować z umiarem, gdyż uzyskane wyniki tylko przy zastosowaniu metod formalnych prowadzą na manowce. Ponadto podkreślę jeszcze raz, że badania dotyczą 20 różnych krajów,

Ważną konstatacją Autorki natomiast jest stwierdzenie: „Niekorzystna rola finansjalizacji w funkcjonowaniu gospodarki w wymiarze makroekonomicznym oznacza, (...) pogarszanie się wielu zmiennych, które obrazują funkcjonowanie gospodarki w tym obszarze, tzn. maleją inwestycje sektora instytucjonalnego, kurczą się nakłady inwestycyjne, spada PKB i PKB *per capita*. Finansjalizacja doprowadziła do „nieproduktywnego kapitalizmu”. (...)

generalnie powoduje załamanie gospodarki w sferze realnej i tym samym pogarszanie się sytuacji gospodarczej ocenianej przez pryzmat jej wyników makroekonomicznych” (s. 232).

Z tych względów uważam, że recenzowana monografia jest znaczącym osiągnięciem naukowym i stanowi wartościowy wkład w rozwój dyscypliny naukowej *Ekonomia i finanse*. Do podjętej przez Autorkę próby kwantyfikowania zależności między zjawiskiem finansjalizacji a gospodarką realną, jak też do badań nad społecznymi skutkami finansjalizacji należy odnieść się z uznaniem. Uzyskane wyniki mogą po części wzbudzać kontrowersje, co jest naturalne przy takiej złożoności materii.

Do osiągnięć Autorki zaliczam też krytyczną analizę definicji zjawiska finansjalizacji oraz uchwycenie i interpretację wszechstronnych zależności między sferą finansową a sferą gospodarki realnej. Rezultaty te porządkują badaną dziedzinę i stanowią ważny wkład i inspirację w dalsze badania.

W konkluzji stwierdzam, że monografia dr Agaty Gemzik-Salwach pt. „Rola finansjalizacji w funkcjonowaniu gospodarki” stanowi osiągnięcie naukowe stanowiące wkład w rozwój dyscypliny naukowej *Ekonomia i finanse*.

4. Ocena pozostałej działalności naukowej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w obszarze zainteresowań naukowych dr Agaty Gemzik-Salwach znajdują się, oprócz finansjalizacji, zagadnienia z zakresu zarządzania ryzykiem finansowym, zadłużenie gospodarstw domowych, regulacje nadzorcze w stosunku do sektora bankowego. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Habilitantka opublikowała 26 artykułów naukowych, w tym 11 samodzielnych. Ponadto, 16 rozdziałów w monografiach naukowych, z tego 13 pozycji samodzielnych. Część tych rozdziałów została opublikowana w wydawnictwie Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, ale są też prace w wydawnictwach PAN, CeDeWu, czy wreszcie w Routledge, Oxon, New York. W dorobku publikacyjnym dominują jednak prace w języku polskim, chociaż udział artykułów w języku angielskim jest zauważalny i znaczący. Habilitantka publikowała (we współautorstwie) część pozycji w renomowanych czasopismach, indeksowanych na liście MNiSW. Chodzi m.in. o takie czasopisma jak: „*Journal of International Studies*” (2019), „*Central European Economic Journal*” (2018), „*Journal of Economic Issues*” (2020); „*Humanities and Social Sciences*” (2023), „*Bezpieczny Bank*” (2016).

Z innych osiągnięć Habilitantki należy wymienić uzyskany w 2017 r. grant NCN w ramach Miniatura 1 pod nazwą „Zależność między rozwojem sektora finansowego w wzrostem gospodarczym – ujęcie regionalne”. Zdobycie tego grantu i powiązanie go z ubieganiem się o stopień doktora habilitowanego dobrze świadczy o dr Agacie Gemzik-Salwach z punktu widzenia kształtowania kariery naukowej.

Aktywność naukową dr Agaty Gemzik Salwach potwierdzają parametry odnoszące się do publikacji. I tak w kategorii **Economics Median Impact Factor** wynosił **2,1**, zaś w kategorii **Management - 4,8 SSCI**. Liczba cytowań (bez autocytowań) według bazy **Scopus** – **25**, według bazy **Web of Science** – **3**, według bazy **Google Scholars** - **184**.

Indeks Hirscha według bazy Scopus-3, według bazy Web of Science -2, według bazy Google Schollars – 7.

Parametry dorobku publikacyjnego Habilitantki oceniam jako zadowalające.

5. Aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Z przedstawionego Autoreferatu i innych materiałów wynika duża aktywność Habilitantki w zakresie współpracy z innymi ośrodkami naukowymi. Dr Agata Gemzich – Salwach od wielu lat współpracuje z Uniwersytetem Warszawskim, czego dowodem są publikacje. Współpracowała z Leeds University of Business School w Wielkiej Brytanii, realizując (projekt FESSUD), którego rezultaty zostały przedstawione na konferencji organizowanej tamże. Macierzysta uczelnia była uczestnikiem konsorcjum (w latach 2019-2021), w którym brały udział Uniwersytet z Włoch, Politechnika z Portugalii i Uniwersytet z Francji (szczegóły w Autoreferacie). Ponadto, Habilitantka współpracuje z Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie i innymi uczelniami publicznymi krajowymi

Habilitantka wykazuje się wyróżniającą aktywnością w organizowaniu konferencji krajowych i międzynarodowych, wygłaszała referaty, moderowała dyskusję itd. Aktywność ta wynika też zapewne z pełnionych funkcji prodziekana i dziekana na macierzystej Uczelni. Habilitantka realizowała też projekt finansowany przez Narodowy Bank Polski. Współpracowała z Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie.

Dorobek dr Agaty Gemzik –Salwach w zakresie współpracy z więcej niż jedną uczelnią, instytucjami naukowymi, w szczególności zagranicznymi, jak też w udział w organizowaniu konferencji krajowych i zagranicznych oceniam jako w pełni zadowalający, stanowiący mocną podstawę postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

6. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Habilitantka prowadzi m.in wykłady, a w tym w języku angielskim, z makroekonomii, historii myśli ekonomicznej. Wypromowała ponad 300 licencjatów i ponad 300 magistrów. Jako Dziekan współorganizowała Szkołę Giełdową we współpracy z Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie. Habilitantka jest autorką popularnych artykułów na łamach „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Bankowej”, „Obserwatorze finansowym”, prowadziła blog o tematyce finansowej. Habilitantka jest współorganizatorką „Finansowego Kwartalnika Internetowe „e-Finanse”. Na podkreślenie zasługuje działalność organizacyjna w macierzystej Uczelni.

Działalność dydaktyczną i pozostałą dr Agaty Gemzik-Salwach oceniam pozytywnie, chociaż pożądana byłaby większa specjalizacja dydaktyczna.

Konkluzja

Przedstawiona ocena osiągnięć naukowych oraz wkładu w rozwój dyscypliny *Ekonomia i finanse* stwarza podstawę do poparcia wniosku o nadanie stopnia naukowego w dziedzinie *Nauk społecznych w dyscyplinie Ekonomia i Finanse*.

Stanisław Oksiak

Kraków, 31 lipca 2024 r